

10/38)

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga BARCELONA

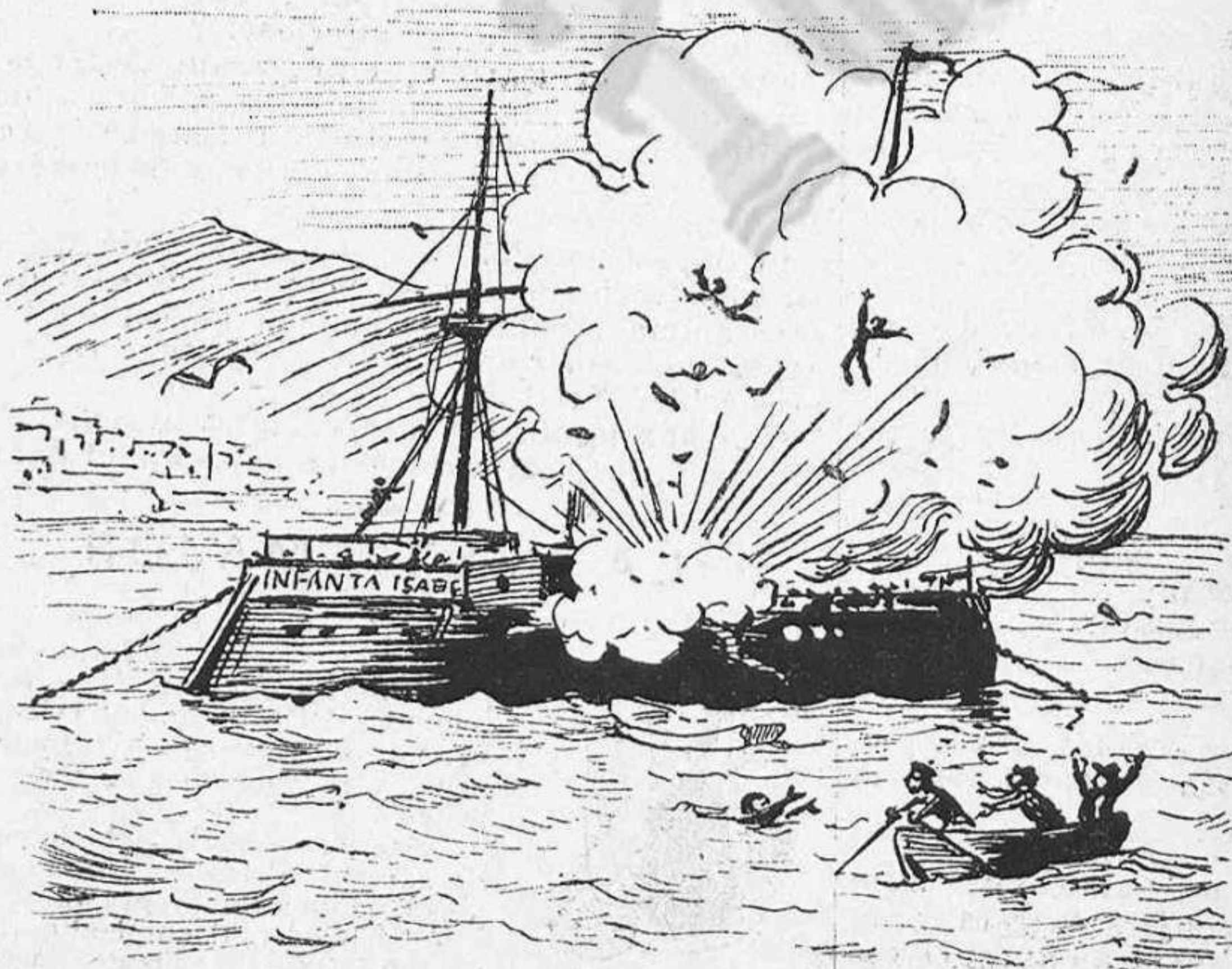
PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba, Puerto-Rico y Extranjer, 2'50

ELS NOSTRES BARCOS

Quan passejan, se perden.

Quan lluytan, s' enfonzan.

Quan no fan res, reventan.

¿Saben quina es la millor manera d' evita'ls'hi desgracias? Conservarlos aixís.

DESDE FRANSA

L' ARREL DE LA REPÚBLICA

Es que per las ciutats, que al fi totasse semblan, prefereixo, quan visito un país extrany, passejar-me per las campinyas. La terra que trepitjo se 'm presenta ab una fesomia més franca, més oberta, y de igual manera 'ls paisans que ab son suor la regan y

ab sos afanys l' enjoyan.

En las ciutats s' hi troba sempre la vida buydada en els motllos del cosmopolitisme; en la campinya tot es espontani, com la naturalesa mateixa que 's deixa dirigir, mes no mistificar, imatge perfecta de la verdadera llibertat, creadora y fecunda.

La curta temporada que porto de residència en aquesta terra del Rosselló, ben catalana encare, després de dos sigles y mitj d' incorporada a Fransa, l' hi aprofitada pera visitar alguns pobles y llogarets de petita importancia pel número escàs dels seus habitants, situats uns entre las hortas y vinyats del plà, enfilats altres en las altas y estretas valls de la montanya, puig, per fortuna, tenen tots accés fàcil, per medi de cómodas y ben cuidadas carreteras.

Tots ells conservan la fesomia catalana, y semblan germans de altres pobles de Catalunya, de la vessant oposada del Pirineu. Els mateixos carrers tortuosos empedrats de palets; los mateixos regarons a un y altre costat, per los quals corre l' aygua abundant; las mateixas casetas petites y rònegas; y perque tot siga igual, la mateixa gent, parlant el nostre llenguatge, lleugerament modificat per l' influencia francesa. Pel cantó de Sant Llorens dels Cerdans y Prats de Molló, se veuhen encare no pocas barretinas vermellas.

**

Pero entre mitj de tantas cosas iguals, ni ha una de molt distinta.

Generalment els poblets de la montanya catalana son fanàtics en materia religiosa; apegats a la rutina en tots los actes de la vida, y molt atrassats en punt a instrucció.

La monarquia, aquesta venerable institució arrelada en l' atrás y la ignorancia del poble, poch s' ha cuydat de ilustrarlos ni de millorar la seva sort. Ab que treballin pacientment y paguin ab puntualitat las carregadas contribucions que 'ls imposa, ne tenen prou per honrar a la institució monàrquica. Quan han donat més de lo que poden per subvenir als gastos del Estat, sense que del Estat en rebín res enterament, ni un trist camí, ni una mala palanca pera passar una riera, se 'ls deixa pel seu compte las càrregas municipals, y entre ellas las de la primera ensenyansa. Y de aquí aquellas escolas que semblan corrals y aquells pobres mestres d' estudi, esqualits y morts de gana, que tot lo que ensenyen es la camisa pels cotzes del gech, y aixó quan tenen camisa, que no sempre 'n poden portar.

En cambi l' Estat cuyda ab particular carinyo de que no 'ls falti may iglesia y pare d' ànimas que 'ls ensenyi a ser ben mansos y resignats, fentlos esperar en un' altra vida la prosperitat y el benestar que 'ls son negats en aquesta.

Pobles rurals en gran número 's contan a Catalunya, que ni municipi forman, y no obstant tots tenen la corresponent parroquia. Naturalment que no formant municipi, tampoch venen obligats a tenir escola. Per anar a la iglesia tot se 'ls fa avinent; per anar a estudi han de fer una ó dos lleguas de camí, y en aquestas condicions els més prescindixen de instruhirse.

A Fransa, ó a lo menos en aquest Rosselló, tan lluny de Paris, ahont radican tots els poders de aquesta nació eminentment centralisada, de pobles aixís no n' hi ha ni un.

**

L' altra tarde vaig visitar el llogaret del Castell, situat a uns dos kilòmetros del Vernet. El componen unas cinquanta casetas vellas, pintorescament escampadas en una pradera, que regan las ayguas del Cadí, un torrent que formant cascadas se despenya de un dels contraforts del Canigó.

Castell té dos edificis públics: una iglesia vella, que apenas s' obra, únicament quan se mor algun vehí del poble, y una escola, instalada en un magnífich edifici, construít exprofés, clar y ventilat, que s' obra cada dia y 's veu concorreguda per tots els noys del poble. Moltas vilas catalanas de dos y tres mil habitants, s' enorgullirían de possehir una escola com la de Castell, que ab el seu sol aspecte atrau y convida.

Els bons camperals de Castell, quan volen anar

a missa, s' arriban fins al Vernet; en cambi per anar a estudi no s' han de moure del poble.

Y lo que passa a Castell, passa per tota la Fransa, que aquesta ha sigut una de las obras predilectas de la República, y la base més segura de la regeneració del país.

Quan vensuda y dessangrada la nació a consequència de la guerra ab Alemania, la República hagué de pagar aquella formidable indemnisió de guerra, els patricis que la dirigian no vacilaren un moment en contractar un gran empréstit, destinat exclusivament a la construcció d' escolas y a la difusió de la ensenyansa pública.

Els resultats de aquesta mida regeneradora 's tocan avuy. La República ha creat ciutadans que, tenint instrucció, tenen conciencia, y en ells radica avuy la forsa principal de las institucions populars.

En trenta anys s' ha format una generació de homes coneixedors dels seus drets y amants del cumpliment de sos debers. Y aquests homes, que als vint anys, sense distinció de pobres ni ríchs, empunyan tots el fusell al servey de la patria, quan venen eleccions votan seguint els dictats de la seva conciencia.

La República 'ls ha format, y ab ells conta y contarà sempre, perque no hi ha cap bon fill que 's rebeli contra la seva mare.

P. K.

Venet-les-Bains 8 Agost.

La crísis fabril va acentuantse de dia en dia. Son ja en gran número las fábricas que, per falta de pedidos, han disminuít forzosament la seva producció, contantsen algunas que han plegat del tot.

La mateixa desanimació qu' en els centres fabrils, se nota en el port de Barcelona.

Ara 's va veyent l' inmens perjudici que ha inferit a Catalunya la perda dels mercats de las Antillas y de Filipinas.

**

Qui més se ressent d' aquest estat de cosas es el poble treballador. ¿Qué farà quan se veja privat fins dels medis de guanyarse honradament la vida?

Nosaltres no concíem més que un medi. Treballar ab tota l' ànima pera destruhir un estat de cosas que no ha purgat encare 'l mal que ha fet a Espanya. Acabar ab la politica de las oligarquias que s' están repartint tranquilament las últimas suadas del poble. Fer foch nou.

Haventhi tant per fer en el sentit polítich, no 's pot pas dir que a Espanya escassegi la feyna.

Al poble li toca ferla.

«L' exércit aliat ha emprés la marxa, resolt a no parar fins a Pekin.»

«L' exércit aliat, segons informes, no marxará fins el divuyt ó 'l vint.»

«L' exércit aliat té ja 'l pas lliure.»

«L' exércit aliat no pot passá...»

(En el próxim número se continuarà.)

Matan a un rey qualsevol.

Y en Silvela dona ordres rigurosas de que la noticia no passi, y 'ls seus empleats s' apoderan del telégrafo, y 'ls seus fiscals clavan l' ull sobre la premsa per si 'n diu alguna cosa, y vingan persecucions, com si tots els periódichs fossen rewólvers assestats contra las testas coronadas, y las lletras de motllo, balas dum-dum.

La mort de un rey es sempre una tragedia sublim... Els cuydados d' en Silvela un conjunt de ridiculesas.

Ya té rahó 'l ditxo: «De lo sublim a lo ridícul no hi ha més que un pas.»

Quan en Silvela s' embarqui joy que no seria extrany que 'ls llussos el saludessin? Ben mirat es un company.

L' abat de Sant Ildefonso ha benehit un automóvil destinat a transportar passatjers entre Segovia y la Granja.

Perfectament, ja 'l tenim benehit.

Y ara, quan qualsevol dia l' automóvil volqui y deixi a mitja dotzena de viatjers extesos, ¿qué succehirá? ¿Que 'ls morts se 'n aniran al cel en cos y ànima, sense aturarse a la porteria?

¿Quinas cosas se veuhen a fins del sigle XIX en aquesta ditxosa terra!

Ara si que podem dir que aviat ens quedarem a Espanya sense un barco. Per un costat en Silvela desarma, 's ven ó desguassa 'ls que li semblan dolents, que son casi tots.

Quedan sols els que poden mitj anar... y a San Sebastián els podran dir lo que passa ab aquests.

A punt estava de marxar, invitat a las festas marítimas de Arcachón, el creuher *Infanta Isabel*, las fogaynas encesas, las banderas y gallardets flamejant en els mástils, quan tot d' una se sent un gran estrépit y s' aixeca una espesa fumareda.

¿Qué ha sigut aixó?

No res: l' explosió de quatre tubos de las calderas... y, de moment, no més que un mort y vintiset ferits, alguns d' ells tan graves, que a horas d' ara ja ni ha un altre d' enterrat.

Els nostres barcos tots son aixís. De mal al enemich no son capassos de fern'hi: ben clar se va veure a Cavite y a Santiago... En cambi 's tornan sempre contra 'ls que 'ls manejan.

¿Llástima que no 's tornin contra 'ls timadors que van manarlos construhir, malbaratant els caudals de la nació!

¡Ah! Aquests tenen las butxacas ben acorassadas, y contra d' ells no hi arribaran may els tiros de la justicia.

¡La Marina y la Justicia! ¡Ah! Aquestas son las dos institucions més averiadas de aquesta Espanya que s' está regenerant en brassos d' en Silvela!

Casi tots el ministres están passejantse.

¡Ay! Vels'hi aquí ahont jo enviaria moltas cosas, si pogués.

A passeig.

En vista de que cada vegada que 's posa en moviment un barco de nostra armada sofreix averia, ha arribat ya el cas de elevar súplicas a S. M. pera que no consenti que 'ls mariners s' embarquin fins que 's cambihin els barcos ó els que dirigeixen son maneig.

Després del atentat contra 'l rey de Italia, se parla, no de millorar la sort del poble, ni de establir sobre sólidas basses el reynat de la justicia; sino de pendre grans midas de repressió.

¡Bonich sistema! Molt semblant al de tocar las campanas quan l' atmósfera está prenyada d' electricitat.

Bons tochs de campana y que vajan cayent llamps. ¡Y a veure qui 's cansará primer: las campanas de tocar ó 'ls llamps de caure!

En Jaumet *matamoscas*, oficial del exércit rus, ha sigut nombrat ajudant d' un general que comanda un cos d' exércit a la Xina.

Son pare en Carlets, *conqueridor d' húngaras*, pot deixarli la espasa ab que va fer tota la última guerra, pera veure si, ja qu' ell la va deixá verge, son fill la estrena.

D' ordre ¡brrr!... del ministre de Marina s' está practicant una severa ¡brrr!... informació, al objecte de depurar responsabilitats ¡brrr! per lo de la catástrofe del *Infanta Isabel*.

Visquin vostés tranquils y no s' alarmin.

¿Volen que 'ls els digui per endavant els resultats que donará aquesta informació?

Pues, que als morts els enterraran, als ferits els curaran del modo que 's pugui y als que quedin inutilisats... als que quedin inutilisats se 'ls reconeixerá el dret de demanar caritat pels carrers.

El Papa ha enviat el pésam a la viuda del rey Humbert y ha dit missas pera la salvació de la seva ànima. ¡Y aixó que, segons fan corre els que captan pel *diner de Sant Pere*, el difunt rey tenia pres a Lleó XIII!

Que aprenguin els nostres intransigents a ser tolerants. Pro ¡ca! son més papistas qu' el Papa.

LA FESTA MAJOR

QUINZE días avans de la solemne diada. L' arcalde de Vilamasella crida al secretari del Ajuntament, xicot jove, que desempenya 'l càrrech de poch, y li comunica 'ls seus projectes.

—Senyor secretari, hem de parlar lllagament. S' acosta la festa major, y es hora de fer el programa.

—¡Cóm!—diu l' empleat municipal, atrevintse per primera vegada

à contrariar al arcalde;—També pensa en festes majors aquest any?

—Per què no?
—Vosté dirà!
Y en quatre pinzelladas, gráficas y seguras, li trassa el quadro dels últims trimestres.

Es una pintura qu' esglaya.
La invasió del mildiu, que no ha deixat en tot el terme un cep aprofitable; la rierada que á darrers d' hivern va arrassar tota la part baixa del poble; la pedregada que als comensaments del estiu va capolar tota la part alta...

Després, las repetidas visitas del comissionat d' apremis, las comunicacions del Govern civil recordant al Ajuntament el descubert que sobre ell pesa, las fincas que 's venen á qualsevol preu, las moltas que 's quedan sense cultivar...

—Y com si això fos poch,—anyadeix, donant l' última xurriacada—tenim els camins vehinals abandonats, l' escola plena de goteras y enfonzantse, y l' mestre atrassat de nou trimestres. ¿Li sembla si ha de fer festa major un poble que viu ab aquestas apreturas?—

L' arcalde arronsa las espatllas y esquivant l' argumentació del secretari, respón ab molta frescura:
—Deixis de brochs: vé la festa major de Vilamasella, y hem de celebrar-la, ni que tinguem d' anar á enmatllevar els quartos. Suqui la ploma y fassi 'l programa.

—Pero senyor Coll...
—Pero senyor nas! Obeheixi al seu superior y no 'm repliqui. El programa, ja ho sab, ha de comensar en la forma de sempre.

—¿Quina forma es?
—Un repique general de campanas anunciará...
El secretari, convensut de que quan un arcalde vol fer festes acaba per ferne, mal sigui á la seva criada, baixa 'l cap resignadament, decidit emperó á evitar que la primera autoritat municipal cometi las barbaritats tradicionals en aquell poble.

—Ja que sembla que no 's pot prescindir de fer festa major,—li diu,—al menos fassila modesta, digna y á l' altura de las circunstancias.

—¿Es clar que hi serà á l' altura!... Comensi á contar: gran festa á l' iglesia...
—Maló! La festa á l' iglesia que la fassi 'l rector. El municipi no deu haver de ficars' hi en aquestas cosas.

—¿Com s' entén!... ¿Si qu' estaria bonich! Celebrar el sant, y no dedicar-li cap obsequi... ¿En quin llibre ho ha trobat això?

—En el llibre de caixa, que 'm demostra que no tenim ni un centim per malgastar.
—¿Bah! D' un puesto ó altre sortirán els quartos. Farém un repartiment extraordinari, aumentarem els drets de consúms... qualsevol cosa: deixi ho anar. ¿Segón número del programa: una corrida de novillos.

—¿Jesús, María, Joseph!... ¿Que parla en serio?
—Ja tinch la quadrilla emparaulada: veji si hi parlo. La quadrilla, y 'ls badells mitj compromesos.

—Senyor arcalde, 'm sembla que no va pas bé...
—¿Què faria vosté, donchs, si 's trobés al meu lloch?
—Molt senzill: ó deixaria 'l fer festa major per ocasió més oportuna, ó reduhiria 'l gasto á la més mínima expressió.

—Per exemple...
—Per exemple; adornaria la plassa ab garlandas y archs de follatje, contractaria un parell de músichs, armaria un ball al ayre lliure, y diria al poble: Balléu y divertiuvos honestament: els nostres possibles no 'ns permeten passar d' aquí. Prenéne la bona voluntat, que quan las circunstancias varihin ja farém cosas més grossas.

—Aném, ja veig que no hi entén res. Si arribés á arreglarho com vosté diu, estich segur de que 'l poble m' arrastraria.

—¿Cá!
—Jo 'm guardaré de probarho. Els joves, els vells, els acomodats, els pobres, tothom m' ho diu dias há: Ja cal que 's lluheixi, senyor arcalde; que sigui una festa major de gust.

—Davant d' aquesta manifestació, el secretari 's dona per vençut y 's disposa á acatar las ordres de l' arcalde.
—Deyam...
—Festa á l' iglesia, corrida de badells, professó, castell de fochs artificials y romeria á l' ermita de sant... Ja pot escriure 'l programa. Sobre tot, encabéssil ab alló: qu' es la costum: Un repique general de campanas... Quan el tingui fet, dónguimel.

El secretari 's posa á escriure, y sense donarse compte de lo que fa, comensa d' aquesta manera:
Un repique general de campanas anunciará que Villamasella no tiene cura y que á este paso la regeneración de España es imposible.
FANTÁSTICH.

LO DEL DÍA

—Regidor, bon regidor, de la casa comunal masover, senyor feudal y digne administrador, desfeste 'l sedós faixi que ab tan desembrás lluhias: tens ja contats els teus días, ¡preparat á ben mori!

—¿Jo?
—Tu. La gent de la Cort, cansada de soportarte, ha decidit despatxarte d' un colapí.

—¿Quin horror!
—Horror ó no, serà així. Volen ferte pagá 'l pato, y contra 'ls decrets d' en Dato es inútil resisti.

No treguis els peus de test ni fassis cap tonteria.

¿Sic tránsit concejalía!

—¿Qué vols dir?
—Que ja estás llest.

S' ha acabat ¡ay! tot alló de seure en cuixins brodats, y trepitjá encatifats, y xalarte, y darte tó, y passejarte en carruatje sense rascarte l' hermiella, y á costa de la Pubilla fer de tant en tant un viatge.

—¡Tot s' ha acabat! Sortirás d' aquella mansió adorada y 't veurás altra vegada convertit en soldat ras, sense interveni en consúms, sense Xanxas á la porta, mústich com una flor morta que ha perdut ja sos perfums.

—¿Cá! Ho diuhem per' espantarnos. Aixó no es cert, y si ho fós, don Manuel es poderós y sabria defensarnos.

—¿Ay! Ja ho veurás quan t' ensorris si es poderós y si es gran...
—Don Manuel!... ¡Veste fiand de don Manuel, y no corris!

—¿No sents qué está repetint en coro unánim la gent?
—¿Qué?
—Que á cada Ajuntament li arriba 'l seu sant... Golfín.

—¿Sant Golfín? ¿Qui es?
—Un senyor qu' en Dato ha comissionat y que ha vingut disfressat d' ángel... exterminador, ab l' ordre d' escorcollarvos y sométreus tots á proba, per veure si al final troba el modo de rellevarvos.

—¿Mosca! ¿Una investigació?
—Que ha d' arribá á tot arreu. Se sabrá lo que cobreu, lo que 's fa al escorxadó, lo que 's inverteix en llums, els llos d' algunas llistas, lo que 's paga als contratistas, lo que 's recauda en consúms, lo que cert terreno val, lo que vol dí una subasta, tot, ¡fins la palla que gasta la guardia municipal!

—¿De modo que en conclusió hi haurá procés?
—¿Fuig! Ni 'ls mils: una escombrada d' edils, y res més: no tinguis pó.

—¿Lavoras ¿quins son els plans del inspector que ha vingut?
—Predicá un xich la virtut y deixar forsa vacants.

—¿Ah! Corrent, ja no m' hi enfado. Si tot ha d' acabá així, casi bé que puch ben di:
—¿Que me quiten lo... bailado!

C. GUMÁ.

LO PITJOR.

La ignorancia, la desesperació, la bogeria y la perversitat, son malas conselleras y forzosament tots els actes que generin han d' esser lamentables y dignes d' enérgica reprobació.

No hi ha ningú que, ni en nom seu, ni en nom d' una idea, ni en nom de una revenja, tingui dret á la vida d' un home. Pot suprimirseli á un home la llibertat si resulta perjudicial als demés, pero no pot suprimirseli una vida, que pot aprofitar encare pera sa redempció.

No hi ha disculpa possible pel fet de un home que llevi la vida á un altre home, y ens ha repugnat la tragedia de Monza.

Pero cal que per un fet, desgraciadament bastant comú en l' Historia, no perdin el cap las classes directoras, puig una venjansa cega y boja, es més reproable encare que 'l crim que la origina. Las perturbacions de las masses ignorants, las excitacions dels fanátichs d' una idea venjadora, las malas passions dels descontents de la societat, las explosions de baix, poden causar una victima las més de las vegadas, un centenar quan es formidable la empena, y casi sempre la ferida que fan á la societat se cicatriza desseguida. En cambi els desacerts de las classes directoras, la set de venjansa boja que senten els privilegiats á impulsos de una insana cobardia, l' atabalament dels de dalt, produheix sempre catástrofes espantosas y persecucions inicuas que deixan llarga reguera de sang y extensa sembrada d' odís.

Reprobém ab tota l' ánima l' assassinat del Rey d' Italia, y si 'ns dolgué veure una vegada més la má d' un criminal comproment el sagrat de una idea, encare que no siga la nostra, deplorém, encare més avuy aquell fet al veure las consecuencias que reporta.

No creyém en l' eficacia de las persecucions desenfrenadas. Ens sembla que tractar á un ignocent com á una fiera es obligarlo á que 's defensi com á fiera, y temém que las presons que á tort y á dret es fan á Italia de anarquistas, socialistas y republicans, donarán un resultat contraproduhent. Enhorabona que 's castigui al culpable y als seus cómplices si 'n té, pro extandre la complicitat fins als que defensan ideas radicals, als que combaten la imperfecta organizació de la societat, als que somian en una humanitat més justa, als que aspiran á

que hi hagi més equitat y més altruisme entre els humans, es doná lloch á que s' abusi de una excusa legal pera perseguir sense solta á la gent hourada que no está conforme ab la injusta organizació de la societat actual.

Es molt difícil sapiguer ahont acaba el republicá y comensa el socialista y ahont acaba l' anarquista y comensa el criminal. No es abusant de la forsa, com ha d' acabarse una enfermetat social alimentada precisament pels abusos de la forsa. Si á la justicia se li fan fer etzegalladas se desacredita á la justicia y encare s' hi pert, perque el descrédit de la justicia ve á resultar la atenuació de la odiositat del criminal.

Voldríam veure, donchs, en la repressió del anarquisme terrorista, energia, no rábia; esperit de justicia, no de venjansa; la serenitat dels forts, no l' atabalament dels cobarts. Y sobre tot aixó voldríam veure ademés de las ganans de castigar ab ma forta els efectes de tan terrible enfermetat social, el viu desitj de inquirir las causas que l' alimentan pera l' aplicació del oportú remey.

JEPH DE JESPU.

ELS de Balaguer han d' estar molt agrahits als bisbes catalans, puig tan bon punt aquests piadosos senyors varen manifestar sos propósitos de anar en romeria á visitar el Sant Cristo que 's venera en aquella ciutat, va desbotar una tempestat tan formidable, que s' han perdut todas las cullitas de la comarca.

¡Vaya uns núvols més anti-clericals!...
¿No podria en Silvela, per donar gust als bisbes, ferlos agafar y portarlos á la presó?

Escolta. Quan per la platja te 'n vasis á doná un vol, si veus un barco de guerra, pregunta si es espanyol.
¿Que ho es?... Agafa las camas, y cap á casa ab un salt.
Aprop d' un barco dels nostres no hi pots pendre sino mal.

No creguin pas als que diuhem qu' en aquesta temporada de grans calors, els ministres están sense fer res, perque, segons noticias autorisadas, avuy els ministres treballan més que may.
¿Y no saben en qué s' ocupan? En preparar els pressupostos pera l' próxim exercici. Tot se 'n va en tirar comptes, y en calcular de ahont els han de treure.

Y ara una noticia que 'ls ha de agradar molt. Els pressupostos próxims serán un bon xich més carregats que 'ls vigents.
¿No 'ls deixa frets aquesta noticia?
Donchs per aixó 'ls he dit que 'ls havia de agradar. Ab aquestas grans calors, una noticia que deixi fret sempre es un alivio.

La Gaceta ha publicat un decret autorisant la compra de 144 canóns de tiro rápit.
¡Bravíssim! Se veu que 'l general Azcárraga no dorm.

Y escolti, senyor Gasset, ¿y aquells canals que 'ns va prometre?
—Espérense, homes: primer son els canóns que 'ls canals, ¡ca-ramba!

A Valencia s' han restablert las garantias constitucionals; pero per lo que respecta á Madrid y á Barcelona, no 'n hi ha de fets.

En Silvela díu que la premsa de Barcelona y de Madrid es més dolenta que la de Valencia, y per aixó s' empenya en fernos rosegar l' os de la suspensió de garantias.

¡Oh lumbrera enlluernadora del sentit jurídic! Ja pots proclamar el següent principi: «La existencia de la premsa es incompatible ab la llibertat constitucional»; proclama'l, y espera á que 'l mon civilisat t' erigeixi una estatua... de pega dolsa!

En Dato será tot lo que vostés vulguin, pero á laboriós no hi ha qui 'l guanyi.
Desde qu' es á San Sebastián, lo menos ha assistit á una quarentena... de banquetes.

Confessém, amats oyents, que aixó es treballá... (ab las dents).

Després del rey Humbert d' Italia, 'l Chá de Persia. Pero á n' aquest no van tocarlo.
Després del Chá de Persia, l' Alejandro de Serbia. Y no van tocarlo tampoch.

Això del regicidi es com una passa. Y ja se sab qu' en las passas no tots el cassos son mortals.

Dugas notícias:

«El general Weyler ha sortit de Barcelona cap á Asturias.»

«A la platja del Llobregat ha sigut pescada una tintorera d' uns quatre metros de longitud.»

Es á dir: se 'n va un peix gros y n' arriba un altre.

Estém en paus.

Ara sí que comensan las economías.

En la sola Direcció general de Sanitat han sigut declarats cesants 132 temporers.

Y sens dupte, perque 'ls cesants se consoliden, en la mateixa Direcció han sigut nomenats deu alts empleats nous que se 'n emportan el sou, no dels 132 temporers que cesan, sino de 500.

El lema de la regeneració silvelina es aquest: «Matar xanguets y engrèixar llussos.»

No totas las notas del viatge del sha de Persia son tràgicas; també n' hi ha alguna de còmica.

Per exemple la següent:

Pera obsequiar al monarca asiàtic, el govern francès el fa anar á Epinal, ahont se verifican algunas maniobras militars.

Al sha li vé 'l desitj d' apuntar un canó d' artilleria. Ho fa, dispara... y cau el blanco.

¿Es que l' ha tocat? No: es que un soldat, amagat convenientment, l' ha estirat per medi d' una corda.

Y es clar:—¡Quina punteria té sa magestat! ¡Quin ull!...—
Si això no es rifarse una testa coronada...

Pica l' ortiga rastrera,
pica 'l vitxo enverinat,
pica 'l qui al vigilant crida,
pica 'l pebre no esbravat,
pica en Badila en el temple
del salvatgisme espanyol;
pero, senyors, el que pica
més de veras ¡es el sol!

Quan en Sagasta puji al candelero, no tindrà cap empaig en admetre com á ministre de la guerra á n' en Polavieja.

Y tot perque en López Dominguez li ha fet figa. Aquest cambi no es tan radical com sembla.
Total: se reduheix á sustituir un general que cria canaris, per un general que cria corps.

Els carlins joves desertan seguit seguit de sas filas ingressant en las confrarias jesuíticas-restauradoras ahont, segons sembla, s' hi pescan actas, pubillas y empleos.

Aquesta desbandada té irritats als antichs carlistas, vells del morro fort qu' han corregut la montanya y voldrien tornarhi.

Y veus ho allá com resulta d' aquí un cambi de papers; van pel positiu els joves y per la fatlera els vells.

Pel traslado de mobles del ministeri d' Estat s' ha gastat la friolera de 46,000 pessetas.

Nou mil doscents duros de viatges de conductora. A no ser que tractantse de un ministeri qu' está en relacions directas ab las potencias extranjerias, haja volgut assombrarlas, verificant el traslado no ab conductoras, sino ab carrossas antigüas, com aquellas que van á la professó del Corpus.

ENTRADA D' EN GOLFÍN A LA CASA GRAN

—Arremánguis bé, que hi ha molt fanch aquí dins.

L' avaro, il·luminat per una idea repentina, exclama:

—Tens molta rahó; y ¿sabs qué penso fer pera facilitarli 'l camí del matrimoni? Me fingiré malalt de gravetat y ¡ja veurás de pretendents si 'n compareixen!

En un judici de faltas. Compareix un subjecte acusat de haver dit *truja* á una dona.

Y á las observacions del jutje, replica 'l processat:

—¿De manera, senyor jutje, que á una senyora no se li pot dir *truja*?

—No.

—¿Y á una *truja* se li pot dir senyora?

—En això no hi ha inconvenient.

—Llavoras (dirigintse á l' acusadora): «Senyora, als peus de vosté.»

Un aragonés aprén á tocar la guitarra, y 'l seu mestre li diu:

—Fijate, hombre, fijate. Ese dedo en el cuarto traste... No, hombre, no... La prima al aire, y el indice pisando la segunda.

Per últim, l' aragonés, tot empipat, li respón:

—Chiquito, ¿sabes lo que te digo? Que yo soy el amo de la guitarra y pongo el dedo donde me da la gana.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans: Majia Lelle, Dos del Xirongo, Un vilafraquí D., E. Zola y B., Rosinol Llauné, J. Moix, Pepet Corchs (a) Duro, Un escritor de Igualada, Nas de pruna, José Maria Zuberogoitia, Noi del nui, Emilio Soler, Eduardo, Un desafía arcaldes dignes, Prius II, Teresita M. y C. y Un brut de Reus:—Lo que 'ns envian aquesta setmana, no fá per casa.

Ciudadans: Pistolet Figs y C.ª, Emanuele, Tornafó, A. Carcamal, Mistets de Castella, Ll. 11, Torné de fusta, Bianchi: *Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciudadá: Joaquim Aymami: Fugi, hombre, ¿y ara? no faltava més, vosté es dueño...—Pedro Buquet: Els seus dibuixos potser donan una excelent idea de lo que representan, pero la donan molt pobre del alcans dels llapits que gasta.—Francesch de Reus: No 'ns podem entretenir á corretjirli la *missica*; végis ab un memorialista.—Fidel Delfi: La *varada* no 'ns agrada y lo altre encare més. (Encare es més dolent, vol dir.)—V. Riera Estroncada: A desballestat y á curt de gambals no més en coneixém un altre que 'l guanyi, y si segueix aixís, aviat li passarà la mà per la cara.—S. Castell Ferris: El sentiment que l' ha inspirat pot ser molt digne de respecte, pero 'l treball que 'ns envia no ho es gens.—Fiorenci Cornet Colomer: El seu article també sembla sentit, y no basta; la poesia ni á això arriba.—Joan Vicéns: La *Confessió* bastant, y la forma no es del tot cuydadosa.—Joseph Durban: Ha fet tart; de tots modos envihi alguna coseta, veurém...—Virgili de P. Morera: Es molt flúixet y ademés no hi hauria prous punts á las caixas.—Victor Franch: Nosaltres som tan franchs com vosté per dirli que això no vá.—J. Costa Pomés: Una d' ellas té *xiste*, pero totas tres son descuydadas.—S. Faló Colanzos: Son mal girbats y mansos.—Lluís G. Salvador: No es qu' estigui malament; pero poesias als vehins que fan mal de cap, ja van nül y una; la *varada* va bé.—J. Juan y M.: Ab molt gust hem rebut la seva remesa y 'ns veurém molt honrats publicant-li la cantarella bilingüe; mil gracias. Lo demés es molt bunyol y no sabém com ha tingut la desfatxatés d' enviarlo.—Ferramoscas: Créguins, ferri ous ó gossos ab llangonissas, qu' en sortirà millor.—Emanuele: Las sévas cantarellas ó *reclams* no servirán ni per cassar pu-puts.—Miquel O.:—Está á l' altura de la seva popularitat, com aquella altra, y la publicarém.—Oñiverta: Farém els *impossibles*... Si acás no trigui gayre.—Ramón Cortada: ¿Que 'l *Diluvi* 's burla del Sant Lloréns de la Tapneria?... La vritat es qu' á nosaltres tan ens tira 'l sant com el dimoni.—Joan Jofre (San Felú): Quan l' interessat torni li entregarém la carta de vosté.—I. R. (Castellfuit de la Roca): Dadas las circunstancias que atravessem, no creyém prudent publicar lo que 'ns comunica.—R. C. (Bescanó) y S. R. (San Esteve Sasroviras): ¿Volen que 'ls signém franchs? Si no anessim tant al darrera dels rectors y dels sants, no 'ls passarian aquestas cosas ¿veuhén? A nosaltres, que no 'ns liquem en cap iglesia ni organicism fiestas religiosas, may ens succeheix res ab cap capellá. Qui no vulgui pòls, que no vaji á l' era

Ciudadans: C. R. (Viladráu), Francisco Lienas, A. Deu, Lluís Pinadell (Figueras), Lluís Millá, Marangi, J. Staransa, J. Puig y Ferrater, J. Roldós, C. O. B., Rafael Homedes Mundo, J. Candevila, E. Just y Pastor, Cortina germans, y J. Gadea Mira: *Rebut tot lo destinat als Almanachs, y gracias.*

ANTONI LOPEZ, editor, Rambla del Mitj, 20.

Imprempta de Lluís Tasso. Arch del Teatro, 21 y 23.

Marit y mullé: 'ls dos sols.
—¿M' has sigut infiel?

—May, Joan;
pero, mira, si tu vols
l' ho seré de aquí en avant.

FÉLIX CANA.

Del cel á las portas d' or
hont la guardia 'ls ángels fan
s' hi va presentar un jove
aixerit y espavilat;
mes sant Pere deturantlo
no 'l volgué deixar entrar
perque al mirarli la cédula
va llegir qu' era advocat.

SALVADOR MILO.

Diu que l' Agna aquesta nit
ha dat á llum una mossa:
no ho crech, que á la nit es fosch:
si acás l' ha dada á las foscas.

SURISENTI.

QUÉNTOS

Un avaro riquíssim, té una neboda á la qual proclama com la seva única hereva; pero no li dona un céntim, ni la porta en lloch.

Un día, un amich li diu:
—Home, Macari... La nena té ja vint anys y es cullidora; pero 'm sembla que la pobreta 's quedarà per vestir sants, si no fas alguna cosa per atreure pretendents.